

Fiskeri- og havbruksnæringens betydning for Norge i 2009 - en ringvirkningsanalyse

Utarbeidet av SINTEF Fiskeri og havbruk AS og
SINTEF Teknologi og samfunn
April 2011

Bakgrunn

- **Hovedhensikten med analysen er å klarlegge betydningen av fiskeri- og havbruksnæringen.**
- Den skal tydeliggjøre næringens reelle betydning i alle ledd i verdikjeden og sette fiskeri- og havbruksnæringen inn i sammenheng med andre næringer og inn i den norske økonomien.
- Bestillere av analysen er næringens organisasjoner og den finansieres av Fiskeri- og havbruksnæringens Forskningsfond (FHF).

Analysen dokumenterer følgende

- Samlet virkning av fiskeri- og havbruksnæringen målt i **sysselsetting, bidrag til BNP** og produksjonsverdi.
 - Samlet virkning av verdikjede havbruk (fiskeoppdrett, foredling og handelsledd) og verdikjede fiskeri (fangstleddet, foredling og handelsledd).
- Virkningene beregnes både innen fiskeri- og havbruksnæringens kjerneaktiviteter og i andre deler av næringslivet (ringvirkninger).
- I tillegg omfatter analysen en del der en setter denne næringen i sammenheng med andre næringer i Norge.
- Analysen er utført totalt åtte ganger og man har nå tidsserier helt tilbake fra 1999 til 2009.

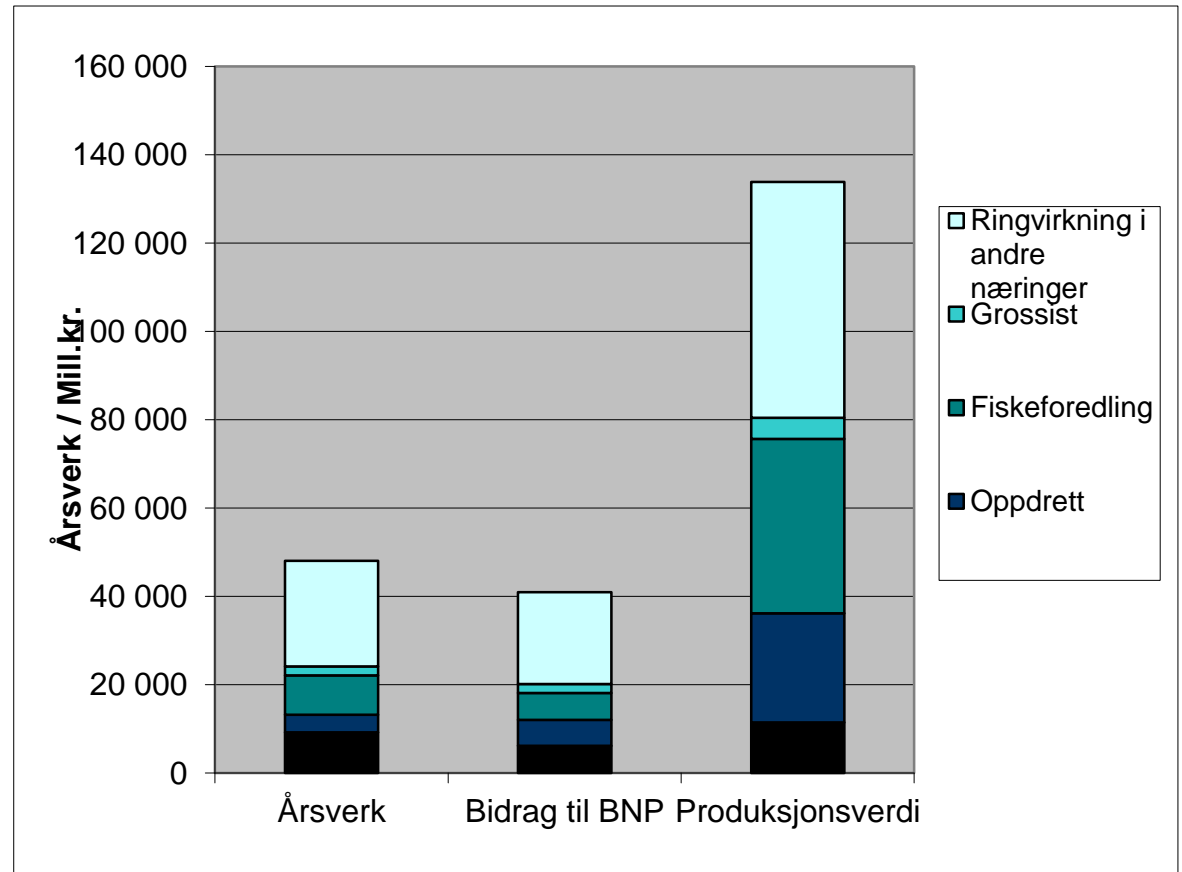
Verdiskaping – bidrag til BNP

- Bidrag til BNP er et svært sentralt begrep i analysen og er et verdimål i nasjonalregnskapet og et begrep som beskriver den verdiskaping næringen representerer.
- Selve produksjonen av en vare eller tjeneste har en verdi i markedet. Dette måles gjerne ved omsetningsverdien. Verdiskapingen er imidlertid det man sitter igjen med etter å ha trukket ifra kostnader knyttet til forbruk av varer og tjenester i produksjonsprosessen.
- Verdiskapingen vil typisk fordele seg mellom arbeidstakere (i form av lønn) og kapitaleiere (i form av kapitalavkastning), samt at noe også tilfaller staten (i form av skatter og avgifter).

$$\begin{aligned} & \text{Produksjonsverdi} \\ & - \text{Driftskostnadene} \\ & = \text{Verdiskaping} \end{aligned}$$

Total betydning av fiskeri- og havbruksnæringen i 2009

- Den totale betydningen av fiskeri- og havbruksnæringen målt i verdiskaping (bidrag til BNP) er for første gang over 40 milliarder kroner i 2009.
 - Ringvirkningene utgjør ca 21 milliarder av verdiskapingen.
- Ca. 48.000 årsverk i Norge skapes av fiskeri- og havbruksnæringen.
 - Det er en økning på 4.000 årsverk fra 2008 til 2009
 - Ringvirkningene utgjør ca 24.000 av disse årsverkene.
- Total produksjonsverdi er på 134 milliarder kroner.
 - Ringvirkningene utgjør ca 53 milliarder av produksjonsverdien.

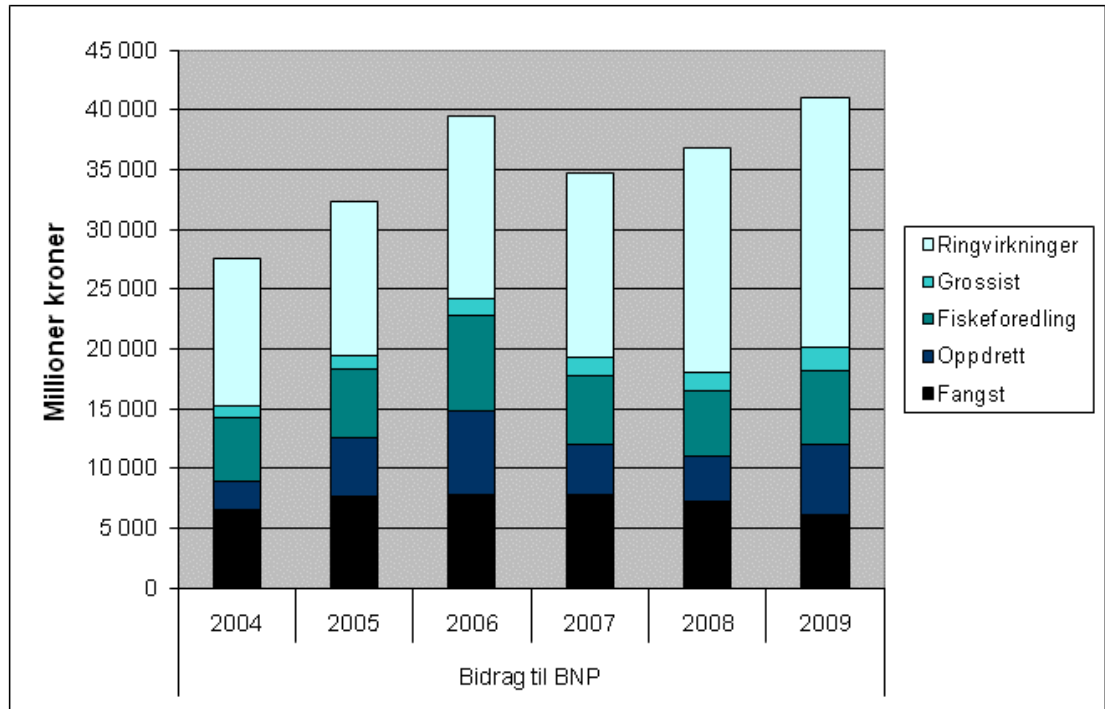

Tallene er foreløpige

Utvikling over tid 2004 -2009

Bidrag til BNP- verdiskaping

- Bidraget til BNP på har økt med 4 mrd fra 2008 til 2009
- Vi ser en nedgang i bidraget fra fiske- og fangst, men en økning i bidrag til BNP fra både oppdrett og industri.
- Hver krone i verdiskaping i fiskeri- og havbruksnæringen skaper nå 1 krone i verdiskaping i annet norsk næringsliv.
- Denne verdiskapingen vil typisk fordele seg mellom arbeidstakere (i form av lønn) og kapitaleiere (kapitalavkastning), samt noe til staten i form av skatter og avgifter.

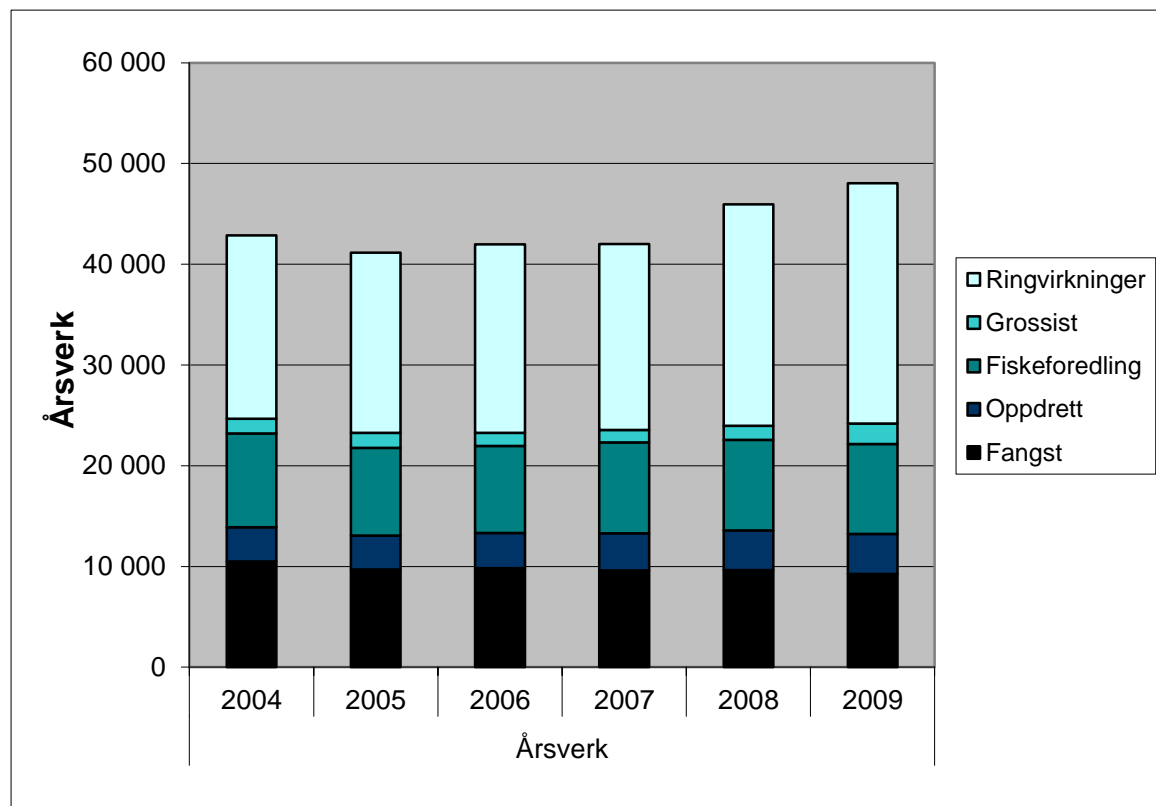

Tallene er foreløpige

Utvikling over tid 2004 -2009

Årsverk

- Antall årsverk har økt fra 46 000 i 2008 til 48 000 i 2009.
- Det skyldes hovedsakelig en økning i antall årsverk i avledet virksomhet.
- Hvert årsverk i fiskeri- og havbruksnæringens kjerneaktiviteter skaper nå 1 årsverk i annet norsk næringsliv.

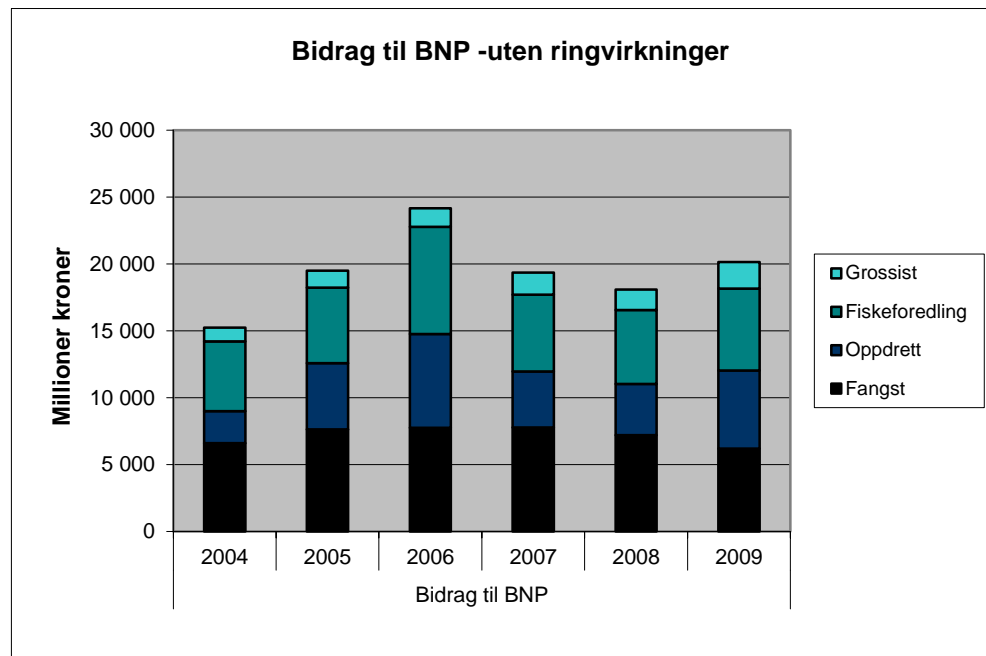

Tallene er foreløpige

Forts. bidrag til BNP

- ser kun på kjerneaktiviteten

- Dersom vi utelater ringvirkningene ser vi at verdiskapingen har gått noe opp fra 08 til 09.
- Til sammenligning har eksportverdien på norsk sjømat hatt en økning fra 38,7 til 44,7 mrd kr.

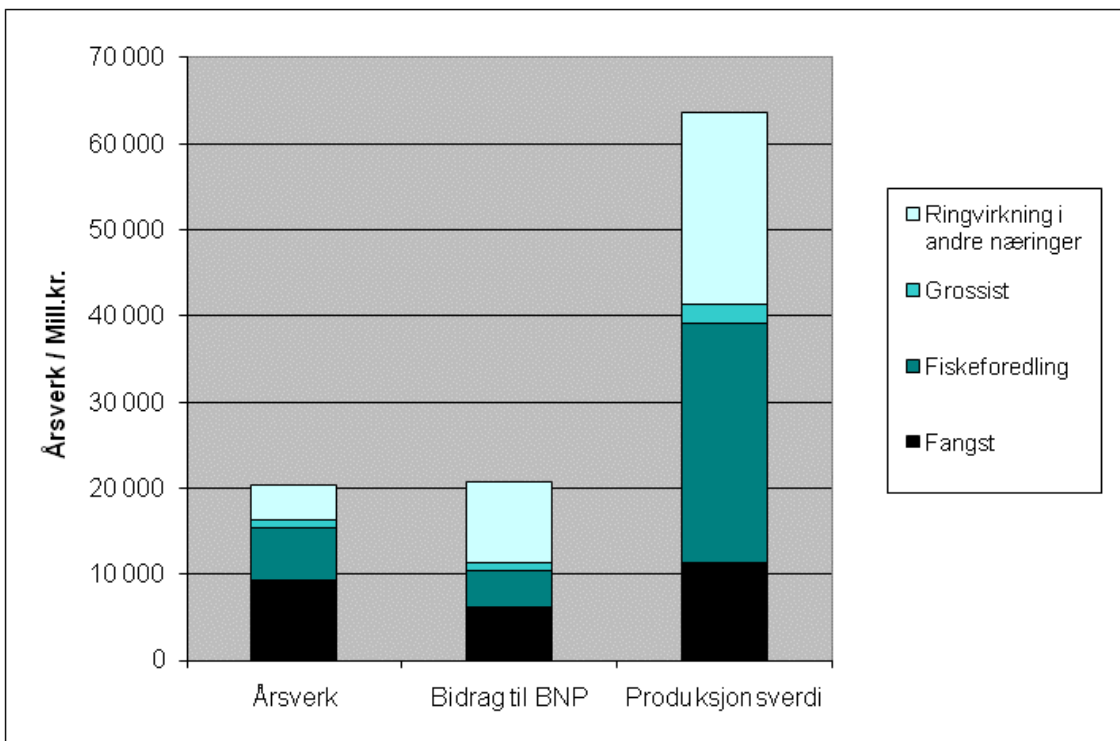

Tallene er foreløpige

Fiskeri

(inkluderer fangst, foredling og grossistledd)

- Verdikjede fiskeri hadde en verdiskaping på 20,6 mrd kr. i 2009. Dette er en liten nedgang fra 2008.
- Verdikjede fiskeri sysselsatte 20 000 årsverk.
- Hver krone i verdiskaping i kjerneaktivitetene skaper 0,83 kroner i annet norsk næringsliv.
- Hvert årsverk i kjerneaktivitetene skaper 0,24 årsverk i annet norsk næringsliv.

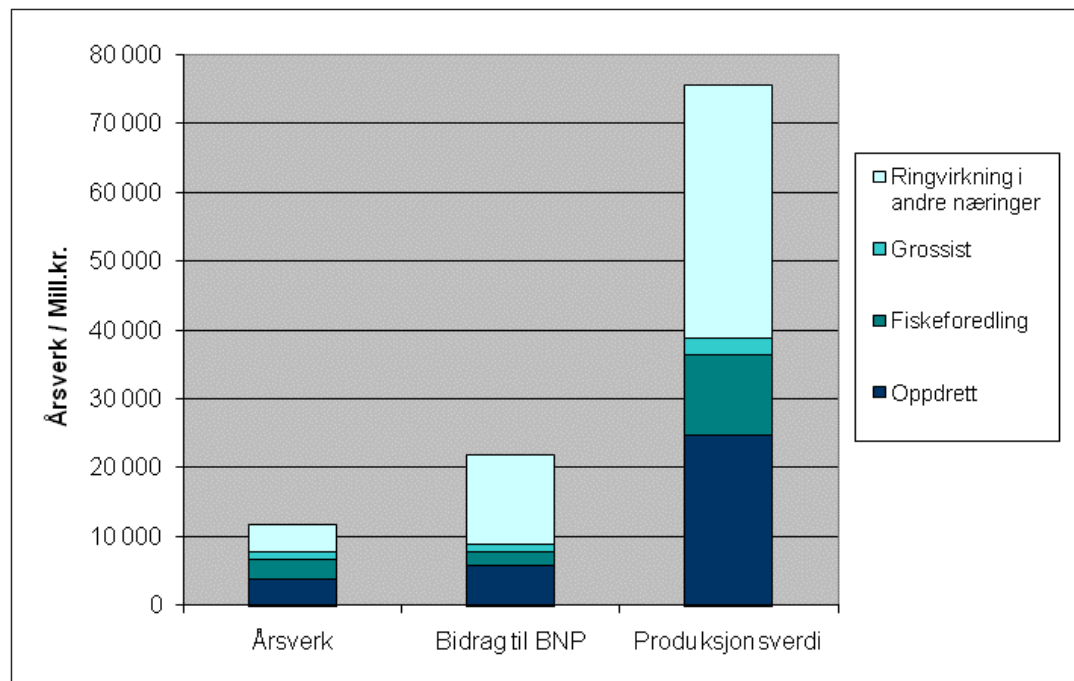

Tallene er foreløpige

Verdikjede Havbruk 2009

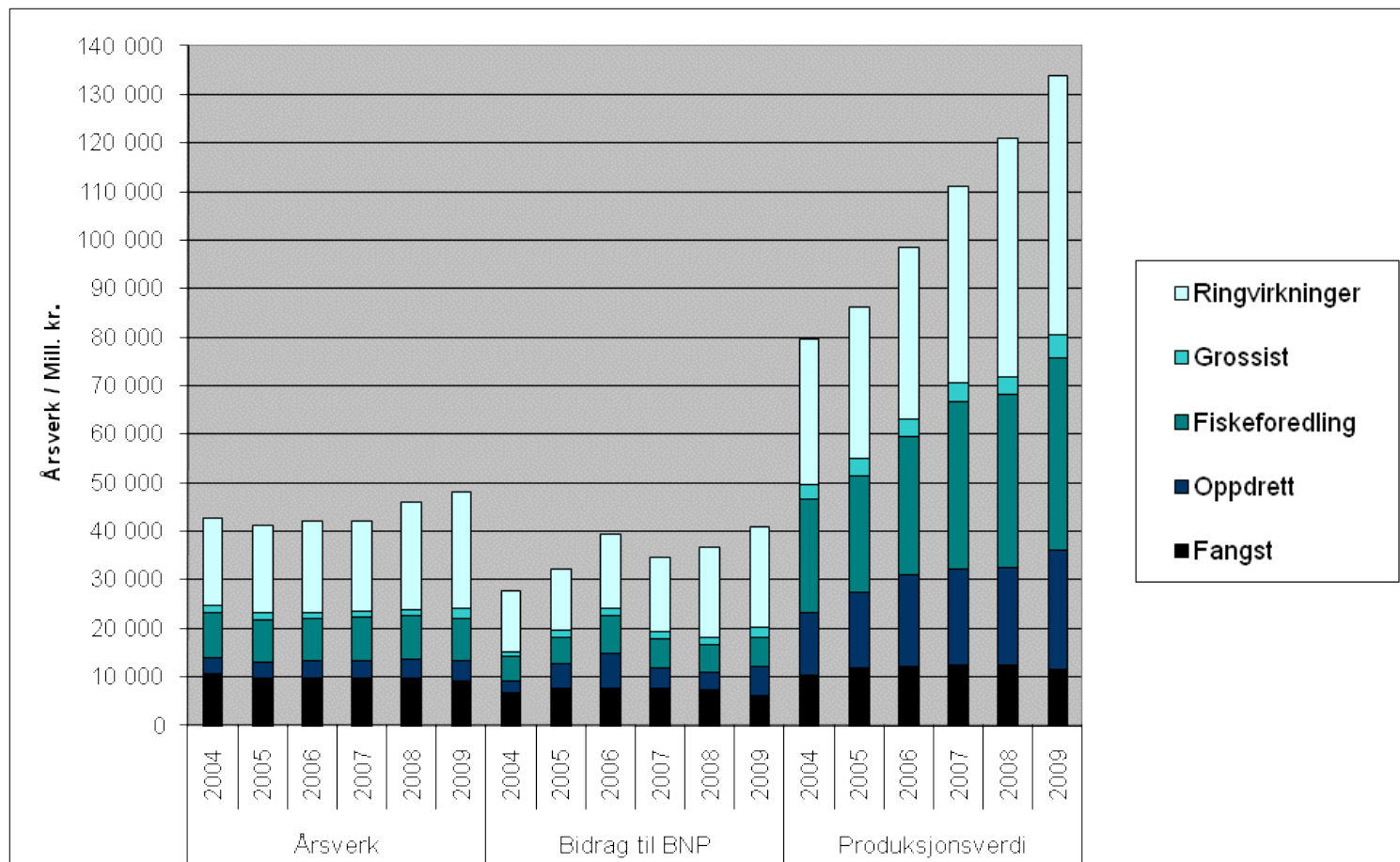
(inkluderer oppdrett, foredling og grossistledd)

- Verdikjede Havbruk hadde en verdiskaping på 22 mrd kr. i 2009. Dette er en økning på i underkant av 6 mrd. fra 2008.
- Verdikjede Havbruk sysselsatte 12 000 årsverk og hadde en produksjonsverdi på rundt 76 mrd kr.
- Hver krone i verdiskaping i kjerneaktiviteten skaper 1,5 kroner i verdiskaping i annet norsk næringsliv
- Hvert årsverk i kjerneaktiviteten skaper 0,5 årsverk i annet norsk næringsliv.

Tallene er foreløpige

Utviklingen fra 2004 til 2009

Tallene er foreløpige